

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719201715
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Tischlerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2719201715.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a členov senátu Mgr. Lucie Mizerovej a JUDr. Petra Dumana, v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/X, C., 2/ D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/X, C., 3/ E. F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/X, C., zastúpených splnomocnencom: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s. r. o., sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: Fakultná nemocnica AGEL Skalica a. s., so sídlom Korezskova 7, Skalica, IČO: 44 444 761, zastúpenému advokátom: JUDr. Dušan Repák, so sídlom Krížna 47, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 13. apríla 2022 č. k. 9C/41/2019-267 – proti zvyškovu zamietajúcemu výroku II., takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zvyškovu zamietajúcom výroku II. a závislom výroku III. o trovách konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému priznáva proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 10.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 6.000 eur a žalobkyni 3/ sumu 6.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, pričom z priznaného nároku patrí žalobkyni 1/ 45,50 %, žalobcovi 2/ 27,25 % a žalobkyni 3/ 27,25 %.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Z. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo aj „OZ“), § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Vecne dôvodil tým, že žalobcovia 1/ až 3/ sa žalobou doručenou súdu dňa 2.12.2019 domáhali, aby súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ vo výške 30.000 eur, žalobcovi 2/ vo výške 20.000 eur a žalobkyni 3/ vo výške 20.000 eur, a to z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobu odôvodnili tým, že poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalovaným non lege artis v spojení so smrťou nebohého D. B., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX (manžela a otca žalobcov) došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na súkromie a rodinný život ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby.

4. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, písomnými vyjadreniami strán sporu, výsluchom svedkyne G. H., zápisnicami o výsluchu svedkov I. J. C., I. K. K., I. F., A. L. a I. H. z trestného

konania, znaleckým posudkom č. 284/2018 a jeho doplnením č. 1, výsluchom znalca MUDr. Miroslava Vytisku, PhD., oznámením a rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí, rodnými listami, sobášnym listom, úmrtným listom, lekárskymi správami, zdravotnými záznamami, prepúšťacou správou, dekurzom, výsledkami odberu krvi, potvrdením o vykonaní poradenských stretnutí, návrhom na mimosúdne rokovanie.

5. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vyvodil súd prvej inštancie právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne čiastočne. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že zo strany žalovaného došlo v prípade úmrtia nebohého D. B. k porušeniu právnej povinnosti upravenej v ustanovení § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, keď bol jeho postup posúdený ako nesprávny, čo vyplýva jednak zo znaleckého posudku č. 284/2018, ako aj z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Vychádzajúc zo záverov konštatovaných v predmetných listinných dôkazoch zomrelý manžel a otec žalobcov nebol bezodkladne po zistení jeho zdravotného stavu zo strany žalovaného zabezpečený dostatočný monitoring pri rozvíjajúcej sa diabetickej ketoacidóze, t.j. vyšetrenie moču na ketóny, monitorovanie glykémie každú 1 hodinu a ionogramu každé 2 hodiny, acidobázy každé 4 hodiny a nebola zabezpečená ani následná adekvátna zmena terapie, najmä navýšenie dávky kontinuálneho, eventuálne bolusového inzulínu v nočných hodinách dňa 9.12.2016 po 23.00 hod., t.j. liečba nebola vykoná lege artis. Uvedená skutočnosť viedla k tomu, že príbuzný žalobcov zomrel, čím bolo zasiahnuté do práva žalobcov, a to konkrétne do ich práva na súkromný život, ako aj do ich práva na zachovanie a rozvíjanie rodinného života tým, že žalovaný im v rozpore so svojimi povinnosťami zobral oprávnenú nádej na uzdravenie manžela a otca.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že na vznik občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúceho v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby, neoprávnený zásah a príčinná súvislosť medzi nimi. Ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, čo znamená, že sa nevyžaduje zavinenie pôvodcu zásahu, v tomto prípade žalovaného. V zmysle uvedeného mal súd za to, že v danom prípade boli naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Porušenie právnej povinnosti žalovaného bolo konštatované jednak znaleckým posudkom č. 284/2018, ako aj rozhodnutím Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, z ktorých vyplýva, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovaného bola nebohému poskytnutá non lege artis. V prípade rozhodnutia Úradu pred dohad nad zdravotnou starostlivosťou sa jedná o rozhodnutie kompetentného orgánu verejnej moci, ktorý mal právomoc rozhodnúť o otázke, či bola v danej veci poskytnutá zdravotná starostlivosť správne, pričom súd je na také rozhodnutie v zmysle § 194 CSP pri rozhodovaní povinný prihliadnuť. Po skončení dokazovania si súd prvej inštancie vyžiadal rozhodnutie Okresnej prokuratúry Skalica v trestnej veci vedenej pod sp. zn. Pv 327/17/2206 (vedenej Okresným riaditeľstvom PZ v Skalici pod sp. zn. ČVS:ORP-143/VYS-SI-2017), a to s poukazom na ustanovenie § 193 CSP, v zmysle ktorého je súd okrem iného viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal. Z predmetného uznesenia č. k. Pv 327/17/2206 zo dňa 30.6.2020, ktoré v spojení s uznesením Krajskej prokuratúry Trnava č. k. 4 KPt 368/18 zo dňa 27.7.2020 nadobudlo právoplatnosť dňa 27.7.2020, vyplýva, že trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/, § 139 písm. c/ Trestného zákona v súvislosti s úmrtím nebohého D. B., nar. X.X.XXXX bolo prerušené, lebo sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Súd prvej inštancie uviedol, že z predmetného rozhodnutia nevyplýva, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt a dodal, že viazanosť sa vzťahuje len na výrok, nie odôvodnenie rozhodnutia.

7. Zásah žalovaného do osobnostných práv žalobcov vyvolal trvalé a neodstrániteľné následky, ktoré narušili celistvosť rodiny a zabránili vytváraniu a rozvíjaniu citových väzieb žalobcov so zomrelým manželom a otcom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že jeho smrťou bola žalobcom spôsobená citová ujma, keď žalobkyňa 1/ stratila manžela, s ktorým žila spoločne 39 rokov, bol pre ňu celoživotnou oporou. Jeho smrť ju zasiahla veľmi hlboko a intenzívne, cíti veľkú prázdnotu. Žalobca 2/ mal v otcovi vzor, pričom niekoľko rokov pred smrťou otca (asi tri až štyri roky) sa ich vzájomný vzťah zintenzívil, nakoľko bývali vo vedľajších vchodoch. S otcom trávili veľa času, pomáhal mu s ťažšími prácami, otec ho vždy vedel vypočuť a poradiť mu. Smrťou otca stratil pocit istoty, opory. Žalobkyňa 3/ bola otcom zvlášť milovaná, bol pre ňu veľkým vzorom, vždy jej bol ochotný pomôcť poradiť, porozprávať sa. Aj napriek

vzdialenosti boli spolu v častom telefonickom kontakte a zdieľali svoje pocity. Jeho smrť ju psychicky zasiahla tak výrazne, že musela vyhľadať odbornú pomoc, a to prostredníctvom poradenských stretnutí v špecializovanom zariadení (poradenské stretnutia absolvovala v období od 4.9.2018 do 13.11.2018, vid' č. I. 108). Kvalitu vzájomných vzťahov nebohého so žalobcami spočívajúcu v spoločne strávených chvíľach (napr. pri rodinných oslavách) potvrdila aj susedka žalobkyne 1/). Čo sa týka finančnej stránky, z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by boli žalobcovia finančne závislí od nebohého. Možno konštatovať, že strata príjmu v rodine je vždy citeľná, v danom prípade však bola do určitej miery nahradená poberaním vdovského dôchodku (žalobkyňou 1/). Zároveň v prípade žalobcov 2/ a 3/ rade súd uviedol, že hoci im bol otec vždy ochotný pomôcť napríklad aj finančne (napr. vozieval žalobkyňu 3/ na návštevy), nejednalo sa o pravidelné výdavky, pretože obaja žalobcovia bývali samostatne.

8. V konaní bola zo strany žalovaného spochybnená existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom ujmy. Vychádzajúc z judikatúry všeobecných súdov v obdobných prípadoch však podľa súdu prvej inštancie možno jednoznačne uzavrieť, že príčinná súvislosť je daná. Z vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckého posudku č. 284/2018 a z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplynulo, že zdravotný stav nebohého v čase prijatia u žalovaného bol vážny (prvotnými vyšetreniami u žalovaného bola nebohému diagnostikovaná hyperglykémia a hyperkalémia), uvedená skutočnosť však nezavaruje zodpovednosti zdravotníckeho zariadenia poskytnúť potrebnú zdravotnú starostlivosť za aktuálneho stavu vedeckých poznatkov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že príčinná súvislosť je daná, nakoľko na naplnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy postačuje existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť osobnostné práva žalobcov, t.j. aplikujúc uvedený výklad na prejednávaný prípad nie je potrebné so 100 % istotou určiť, že porušením povinností žalovaného bola spôsobená smrť príbuzného žalobcov. Súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná existencia príčinnej súvislosti, keďže správne vykonaná liečba zo strany žalovaného by mohla zabrániť úmrtiu nebohého. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosťi mala byť zdravotná starostlivosť nebohému poskytnutá bez ohľadu na to, či jeho úmrtie bolo alebo nebolo nezvratné, čo nie je možné v danej situácii s určitosťou potvrdiť ani vyvrátiť. Ako konštatoval znalec vo svojej výpovedi, prirodzená úmrtnosť v obdobných prípadoch ako v prípade zdravotného stavu nebohého je na úrovni 20 % až 30 %, pričom po liečebnom zásahu sa mortalita znižuje na polovicu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 716/2016 zo dňa 24.10.2017, z ktorého vyplýva, že požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotníckeho zariadenia) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má „navrch“ zdravotníckeho zariadenia, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán. Vychádzajúc z uvedeného mal potom súd za to, že vykonaným dokazovaním boli preukázané všetky predpoklady nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov. Súd prvej inštancie dodal, že si je vedomý záverov znaleckého posudku, v zmysle ktorých bol zdravotný stav nebohého pred smrťou nepriaznivý (možno až kritický) a aj v prípade, ak by žalovaný pri poskytovaní zdravotnej starostlivosťi postupoval správne, k jeho úmrtiu mohlo dôjsť v priebehu nasledujúcich dní hospitalizácie. Uvedená skutočnosť však nemôže mať za následok zbavenie sa zodpovednosti žalovaného za porušenie svojej povinnosti ako zdravotníckeho zariadenia postupovať pri vykonávaní zdravotnej starostlivosťi správne.

9. Vzhľadom na neodstrániteľné následky konania žalovaného je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch jediným prostriedkom zmiernenia straty blízkej osoby, keď vyjadrenie ľútosťi zo strany žalovaného nad smrťou nebohého ako ani rozhodnutie o uložení pokuty žalovanému nemožno považovať za dostatočné zadostučinenie. Spôsobená nemajetková ujma žalobcom je však veľmi ťažko vyčísliteľná vo finančnom vyjadrení. Náhrada nemá byť vnímaná ako náhrada za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. V danom prípade súd pri stanovení jej výšky zobral do úvahy viaceré kritériá. V prvom rade považoval za potrebné uviesť, že smrť blízkej osoby žalobcov predstavuje neodčiniteľnú ujmu, a preto treba konštatovať, že sa jedná o najzávažnejšie porušenie ochrany osobnosti a bolo by spravodlivé priznať najvyššiu možnú náhradu. Na druhej strane je však potrebné zohľadniť

vek zomrelého, ako aj skutočnosť, že žalobcovia neboli od zomrelého závislí výživou alebo inými materiálnymi prostriedkami.

10. S poukazom na uvedené okolnosti a na ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, súd prvej inštancie posúdil žalobcami požadovanú výšku ako neprimeranú. Vzhľadom na okolnosti predchádzajúce úmrtiu manžela a otca žalobcov bol súd toho názoru, že žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v nižšej sume ako požadovali, a to najmä vzhľadom na zdravotný stav nebohého v čase príjmu u žalovaného, ktorý možno objektívne vyhodnotiť ako kritický, čo vyplýva zo záverov predmetného znaleckého posudku vypracovaného znaleckým ústavom v odbore zdravotníctvo a farmácia. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je treba zohľadniť okolnosti na strane poškodeného, t.j. pozostalej osoby, ako aj okolnosti na strane škodcu, t.j. osoby, ktorá neoprávnene zasiahla do práv poškodeného. Na strane poškodeného je dôležité prihliadať najmä na intenzitu vzťahu so zomrelou osobou, vek zomrelého a poškodeného, existenčnú závislosť medzi nimi alebo iný pokus zo strany škodcu o odčinenie zásahu, ako napríklad ospravedlnenie, pokuta pre škodcu alebo jeho trestné odsúdenie, ktorý nie je obvykle sám o sebe postačujúci ako zadosťučinenie, avšak môže mať vplyv na zníženie náhrady nemajetkovej ujmy. Na strane škodcu je potrebné zohľadniť najmä jeho postoj k udalosti, formu a mieru zavinenia a jeho majetkové pomery. Súd prvej inštancie uviedol, že k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného došlo v súvislosti s výkonom povolania zamestnancov žalovaného, ktorým nebolo preukázané zavinenie, t.j. okolnosti daného prípadu možno považovať za menej závažné ako napríklad v prípade násilného konania škodcu.

11. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný opakovane vyjadril ľútosť nad úmrtím nebohého D. B.. Súd pri rozhodovaní prihliadol na vzájomné vzťahy žalobcov s nebohým, ktoré možno hodnotiť ako blízke, a to aj napriek skutočnosti, že žalobca 2/ a žalobkyňa 3/ ako deti so zomrelým otcom nebývali v spoločnej domácnosti. Z uvedených dôvodov súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 10.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 6.000 eur a žalobkyni 3/ sumu 6.000 eur, ktoré sumy považuje za primerané náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd uviedol, že každý neoprávnený zásah do osobnostných práv osoby je potrebné hodnotiť individuálne. Súd bol toho názoru, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nevybočuje z priemeru súm, ktoré boli judikované tak všeobecnými súdmi, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v obdobných prípadoch. Napríklad vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/21/2014 priznali súdy pozostalej manželke náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur a pozostalým dospelým synom každému v sume 7.500 eur za smrť príbuzného manžela a otca spôsobenú v dôsledku dopravnej nehody alebo vo veci Okresného súdu Senica sp. zn. 3C/237/2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalej manželke v sume 15.000 eur a pozostalým plnoletým dcéram 8.000 eur, resp. 7.000 eur, a to za smrť manžela a otca spôsobenú násilným trestným činom. Taktiež vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C/46/2005 boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým rodičom a sestre každému sumu 30.000 eur za smrť syna a brata v dôsledku nesprávnej diagnostiky poskytovateľa zdravotnej starostlivosti po úraze. Naopak pokiaľ žalobcovia poukázali na rozhodnutia súdov vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 19C/96/2012, súd v tejto súvislosti uviedol, že sa skutkovo jednalo o odlišný, výnimočný prípad, a teda podľa názoru súdu nemožno pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzať zo skutkových okolností daného prípadu (porušením povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti bola spôsobená smrť manželky a matky maloletých detí v súvislosti s pôrodom). Súd tiež poukázal na rozhodnutia súdov v právnej veci Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11C/126/2011, ktorými bola pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur a pozostalým deťom 7.000 eur, resp. 4.500 eur za nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť 53-ročnému manželovi a otcovi pri rýchlom priebehu zápalu pľúc.

12. Súd prvej inštancie konštatoval, že rozsudky priznávajúce podstatne vyššie sumy sú menej početné. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy sa výraznejšie prejavuje voľná úvaha súdu, z ktorých dôvodov nie je vylúčené, že za porušenie práva na život alebo zdravie bude priznaná nižšia suma ako za porušenie iného osobnostného práva. V zmysle uvedeného súd opätovne zdôraznil tú skutočnosť, že nebohý bol vyššieho veku (60 rokov), v danom prípade je potrebné zohľadniť jeho zdravotný stav pred smrťou. Nebohý bol pacient s dlhoročnou anamnézou diabetes mellitus (cukrovka), bol plne závislý na inzulíne, liečený pomocou intenzifikovanej inzulínovej liečby. Napriek tomu bolo ochorenie u nebohého dlhodobo zle metabolicky nastavené s pridruženými rizikovými faktormi (ateroskleróza,

artériová hypertenzia a vysoká hladina cholesterolu), ktoré okolnosti bolo potrebné pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy žalobcov takisto zohľadniť. S poukazom na intenzitu vzťahu žalobcov k nebohému súd vyhodnotil, že manželka mala s nebohým najbližší vzťah, takmer celý dospelý život s ním prežila v manželstve v spoločnej domácnosti. Naopak žalobcovia 2/ a 3/ po nadobudnutí plnoletosti odišli bývať od rodičov. A aj napriek skutočnosti, že s otcom často komunikovali (v prípade žalobkyne 3/ najmä na diaľku), prípadne absolvovali rodinné oslavy alebo si vzájomne vypomáhali, súd považoval za primerané priznanie nižšej sumy náhrady ako v prípade sumy náhrady priznanej žalobkyňi 1/. Zároveň hoci žalobkyňa 3/ žije dlhodobo v zahraničí a s otcom sa pred jeho smrťou stretávali minimálne (asi dvakrát do roka), pravidelne však spolu telefonovali, pričom smrť otca u nej spôsobila psychické problémy.

13. Súd dodal, že žalovaný v priebehu konania netrval na vykonaní dôkazu výsluchom svedkyne I. J. C. a A. L., z ktorého dôvodu ich nevykonal. V súvislosti s vykonaním dokazovania zápisnicami o výsluchu svedkov I. J. C., I. K. K., I. F., A. L. a I. H. z trestného konania vedeného Okresným riaditeľstvom PZ v Skalici pod sp. zn. ČVS:ORP-143/VYS-SI-2017 súd poznamenal, že bližšie neoboznamoval predmetné výpovede, nakoľko o to strany sporu nežiadali. Zároveň však dodal, že hoci na uvedené dôkazy prihliadol a bral ich do úvahy, po zhodnotení vykonaného dokazovania vo vzájomnej súvislosti mal za to, že pre rozhodnutie vo veci samej neboli podstatné, keďže pre vec rozhodujúce skutočnosti boli zohľadnené v znaleckom posudku, či v rozhodnutí Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

14. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne tým, že žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, a to aj napriek tomu, že im nebol priznaný celý požadovaný nárok, a to každému zo žalobcov podiel na celkovom nároku zodpovedajúcemu pomeru priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, teda žalobkyňi 1/ v rozsahu 45,50 %, žalobcovi 2/ v rozsahu 27,25 % a žalobkyňi 3/ v rozsahu 27,25 %. Súd prvej inštancie konštatoval, že CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého mohol súd úspešnej strane priznať plnú náhradu trov konania, ak mala neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočítala z výšky súdom priznaného plnenia. Aj napriek uvedenému je potrebné zásadu úspechu podľa § 255 CSP v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, uplatniť takým spôsobom, že ak bola strana sporu úspešná čo do základu uplatneného nároku, je ju potrebné považovať za plne procesne úspešnú.

15. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 3/ v rozsahu zvyškovo zamietajúceho výroku II. s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnili ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Namietali, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je absolútne neprimeraná vzhľadom na okolnosti prípadu. Odôvodnenie úvah, ktoré viedli súd prvej inštancie k priznaniu takejto výšky nemajetkovej ujmy považovali za nedostatočné. Súd prvej inštancie na jednej strane došiel k záveru, že ide o podstatný zásah do práv žalobcom, avšak na druhej sa pokúša vykladať všetky dostupné dôkazy s účelom poníženia uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Mali za to, že súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov odôvodňujúcich výšku náhrady nemajetkovej ujmy dospel k záverom, ktoré z dôkazov vôbec nevyplývali, resp. vyplývali ale boli nesprávne vyhodnotené. Súd prvej inštancie pri zohľadnení zákonných kritérií na určenie výšky tieto síce vymenoval, avšak nedostatočne subsumoval na prípad žalobcov.

16. Poukázali na to, že ustálená rozhodovacia prax súdov SR založila systém určenia primeranosti a spravodlivosti peňažnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy na porovnávaní závažnosti ujmy, následkoch ujmy a miery zavinenia. U žalobcov má závažnosť vzniknutej ujmy podobu zásahu mimoriadne významného, veľmi hlbokého, no najmä nereparovateľného, k odčineniu ktorého nepostačuje žiadna morálna ani hmotná satisfakcia. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Preto je potrebné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nie len v obdobných, ale aj ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Ak súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že v danej veci nevzhladol dôvody, pre ktoré by mal žalobcom priznať náhradu vymykajúcu sa iným náhradám nemajetkovej ujmy obvykle právoplatne priznávanej súdmi pozostalým osobám pri úmrtiach, žalobcovia uviedli pre

porovnanie rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných konaniach ako uviedol súd prvej inštancie, a to: rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/810/2014 zo dňa 7.7.2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorým súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pozostalému manželovi vo výške 70.000 eur a dvom pozostalým maloletým deťom sumu vo výške po 100.000 eur; rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014 zo dňa 21.5.2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27C/107/2012 zo dňa 8.11.2013, ktorým súd priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur; rozsudok Krajského súdu v Žiline, zo dňa 9.9.2015, ktorý zmenil rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 11C/40/2013 zo dňa 29.4.2014 tak, že pozostalému manželovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 45.000 eur; rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015 zo dňa 1.7.2015, ktorým súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C/126/2010 zo dňa 1.10.2014, ktorým súd priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 40.000 eur; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.7.2015, ktorým súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/61/2010 zo dňa 5.2.2014, ktorým súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pre pozostalú manželku vo výške 33.500 eur a pre pozostale deti vo výške po 33.500 eur; rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 33C/94/2016 zo dňa 9.4.2021, ktorým súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pre pozostalú manželku vo výške 20.000 eur, pre pozostale (dospelé deti) vo výške po 10.000 eur.

17. Súd prvej inštancie sám uviedol v odôvodnení rozhodnutia súdov, v ktorých boli priznané vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy, než ako súd prvej inštancie priznal žalobcom, čo žalobcovia považovali za nepochopiteľné, keďže v konaní vyplynulo nasledovné. Vo vzťahu žalobkyne 1/ s nebohým, z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že v čase úmrtia bola manželkou nebohého, a to od roku 1977. Žalobkyňa žila s nebohým v manželskom zväzku prakticky celý svoj dospelý život (v čase svadby mala 22 rokov). Ich manželstvo trvalo 39 rokov. Žili spolu s nebohým harmonickým životom. Vychovali dve plnoleté deti. Spoločne sa starali o domácnosť, žalobkyňa 1/ po duševnej a morálnej stránke a nebohý po finančnej stránke. Bol jej veľkou oporou, mali spolu plány do budúcnosti, keď tešili na spoločne strávené chvíle na dôchodku. Žalobkyňa 1/ mala s nebohým nadštandardný, silný a pevný vzťah. Vôbec nič nenasvedčovalo tomu, že by malo dôjsť k pretrhnutiu ich manželské putá. O to horšie bolo pre žalobkyňu 1/ prijať správu o úmrtí jej milovaného manžela. Táto tragická udalosť spôsobila jej uzavretie pred vonkajším svetom. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezobral vôbec do úvahy finančnú závislosť žalobkyne 1/ na nebohom, ktorá aktuálne potrebuje aj finančnú pomoc svojich detí, čo vyplynulo priamo z výpovede žalobkyne 1/, ako aj žalobcu 2/. V dôsledku úmrtia nebohého, ktorý dosahoval stabilný príjem, došla žalobkyňa 1/ o pocit stability v materiálnej sfére. Súd prvej inštancie tiež nezohľadnil skutočnosť, že žalobkyňa vo svojom veku stratila osobu, ktorá jej práve na dôchodku mala byť oporou, partnerom, kamarátom. Žalobkyňa 1/ bola a je vystavená neistote po emocionálnej aj materiálnej stránke. Priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy po 3 rokoch súdenia nie je a nemôže byť akceptovaná ako primeraná, a to ani z objektívneho hľadiska.

18. Vo vzťahu žalobcu 2/ s nebohým, z výsluchu žalobcu 2/ vyplynulo, že mal s nebohým pekný vzťah ako otec s synom. Nebohý bol preňho vzorom, ktorý sa staral o svoju rodinu. Žalobca 2/ žil vo vedľajšom vchode bytového domu, čiže bol s nebohým v každodennom kontakte. Pomáhal nebohému na záhrade s ťažkými prácami. Okrem iného stratil oporu svojho otca aj po finančnej stránke. Rovnako sa zmenil jeho život, keď odsunul svoj súkromný život na druhú koľaj a snaží pomáhať svojej mame (žalobkyňi 1/) so všetkými prácami a povinnosťami, ktoré robil nebohý. Vo vzťahu k žalobkyňi 3/ s nebohým, z výsluchu žalobkyne 3/ vyplynulo, že mala s otcom krásny vzťah. Bola jeho princeznou, pre ktorú by urobil všetko. Aj napriek tomu, že sa v mladosti odsťahovala od svojich rodičov, bola s nimi v pravidelnom každodennom kontakte (telefonicky alebo cez skype). Pravidelne rodičov navštevovala a rodičia navštevovali aj žalobkyňu 3/ v zahraničí. Smrť otca ju zasiahla predovšetkým po emocionálnej stránke, keď bola nútená vyhľadať odbornú pomoc v podobe špecializovaného zariadení, v ktorom komunikovala o bolestných zážitkoch spojených s úmrtím jej otca. Všetci žalobcovia zhodne uviedli, že od smrti nebohého prestali dôverovať zdravotníckym zariadeniam, predovšetkým žalovanému. Od tohto momentu, ak má ísť žalobkyňa 1/ alebo žalobca 2/ k lekárovi, cestujú radšej do vzdialených zdravotníckych zariadení než, aby išli k žalovanému. Z vyššie uvedeného je zjavné, že žalobcovia mali s nebohým silný a harmonický vzťah, ktorý bol náhle prerušený v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného. Uvedené navyše potvrdila aj svedkyňa G. H..

19. Vo vzťahu k nebohému, súd prvej inštancie znížil výšku náhrady nemajetkovej ujmy s ohľadom na vek a zdravotný stav nebohého. Toto hodnotenie súdu prvej inštancie považovali žalobcovia za nesprávne. Nebohý mal v čase úmrtia 60 rokov, bol v produktívnom veku, v ktorom pravidelne chodil do zamestnania a vykonával zárobkovú činnosť, z ktorej dosahoval pravidelný mesačný príjem, s ktorým sa podieľal na vedení domácnosti so žalobkyňou 1/. Hoci mal diabetes, na tento sa liečil a zvládal ho vyše 30 rokov. Vôbec nič nenasvedčovalo tomu, že by v blízkej dobe malo prísť k úmrtiu nebohého. V konaní bolo preukázané, že to bol práve žalovaný, ktorý mohol poskytnutím správnej zdravotnej starostlivosti odvrátiť úmrtie nebohého. Nemožno už potom ďalej polemizovať o tom, či by aj v prípade poskytnutia zdravotnej starostlivosti správne došlo / nedošlo k úmrtiu nebohého v najbližších dňoch. Pripustením uvedených argumentov by sa dospelo k absurdným záverom o tom, že každý človek môže v najbližších dňoch umrieť (napr. môže ho prejsť auto), čo by viedlo k zjave bezdôvodnému ponížovaniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

20. Súd prvej inštancie nemal vzhľadom na priebeh súdneho konania vôbec zobrať pri určovaní výšky náhrady do úvahy ľútosť žalovaného (ako faktor odôvodňujúci poníženie výšky náhrady), ktorú žalovaný opakovane prezentoval v konaní. Pre žalobcov bolo neprijateľné správanie žalovaného počas celého súdneho konania (ako aj predsúdneho konania), keď žalovaný od počiatku odmietal akúkoľvek zodpovednosť za úmrtie nebohého manžela a otca žalobcov, a to aj napriek existencii rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Navyše žalovaný opakovane uviedol nepravdu v súdnom konaní, keď uviedol, že išlo o prvú hospitalizáciu nebohého u žalovaného, pričom bolo preukázané, že nebohý aj pred 5 rokmi (pred úmrtím) bol hospitalizovaný u žalovaného s obdobnými ťažkosťami. Celé súdne konanie bolo manipulované vyjadreniami žalovaného, ktoré boli v zjavnom rozpore s vyjadrenou ľútosťou. Ani po rozhodnutí súdu nedošlo k ospravedlneniu zo strany žalovaného žalobcom. Súd prvej inštancie opomenul povahu subjektu žalovaného, ktorý je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Ide o subjekt ktorý má liečiť pacientov a zabraňovať odvrátiť úmrtiam. Zo strany žalovaného neboli poskytnuté žiadne úkony, ktoré by mali za cieľ odvrátiť úmrtie nebohého. Nebohý bol uložený len na bežné lôžko a ošetrojúci lekár sa nebohému počas celej noci nevenoval, napriek tomu, že nebohý bol v zjavne v zlom stave, keď opakovane počas noci vracal. Personál žalovanej ani nezačal s resuscitáciou, nakoľko našli nebohého už v nezvratnom stave. Toto všetko len umocňuje pocity bezmocnosti u žalobcov a súčasne poukazuje na nezáujem žalovaného o nebohého. Ošetrojúci lekár síce odobral vzorky krvi nebohému, ale o ich výsledok sa vôbec nezaujímal, napriek tomu, že hodnoty kália boli v tom čase život ohrozujúce. Rovnako súd prvej inštancie opomenul skutočnosť, že znalci opakovane vytkli žalovanému nedostatočné zabezpečenie personálu na predmetnom oddelení, čo opakovane poukazuje na nezáujem žalovaného o pacientov, keďže týchto zjavne opakovane (vzhľadom na nedostatok personálu) vystavuje riziku poškodenia zdravia až úmrtiu v dôsledku nedbanlivosti.

21. Súd prvej inštancie zobrať pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch do úvahy skutočnosť, že personálu žalovanej nebolo preukázané zavinenie v trestnom konaní. Tento záver súdu prvej inštancie taktiež považovali žalobcovia za nesprávny, pretože ide o žalovaného, ktorý nesie zodpovednosť za svojich zamestnancov, pričom Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou udelil žalovanému pokutu v tomto prípade, čím jednoznačne potvrdil zavinenie žalovaného. Navyše poukázali na uznesenie Okresnej prokuratúry Skalica zo dňa 30.6.2020, keď prokurátor konštatoval, že nie je možné vylúčiť, že skutok uvedený vo výrokovej časti sa nestal, pričom jeho existencia sa vzhľadom na vykonané dokazovanie javí ako pravdepodobná. Z uvedeného je zjavné, že konanie personálu žalovaného dosahovalo intenzitu trestného činu, avšak vzhľadom na objektívnu stránku a hmotný predmet útoku nebolo možné jednoznačne preukázať vzťah príčinnej súvislosti medzi zavineným konaním I. C. ako ošetrojúcej lekárky žalovaného a následkom v podobe úmrtia nebohého. V tomto prípade, nešlo o okolnosť, ktorá by mala ponížovať výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy nezohľadnil majetkové pomery žalovaného, ktorý je na obdobné prípady zo zákona zmluvne poistený, a teda náhrada nemajetkovej ujmy bude uhradená práve poisťovňou žalovaného, čiže v tomto prípade neexistuje prípadná platobná neschopnosť žalovaného, ktorá by odôvodňovala priznanie nižšej sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

22. Žalobcovia poukázali tiež na to, že v Slovenskej republike v prípade poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má pozostalý manžel nárok na jednorázové odškodnenie vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, najviac 46.485,40 eura. Výskumný ústav dopravný v Žiline v roku 2007 stanovil „hodnotu ľudského života“ matematickým výpočtom na 332.144 eur. Hodnota ľudského života v ČR predstavuje sumu 340.931 eur, v Rakúsku

805.233 eur. Nakoľko nie sú zákonom bližšie špecifikované zákonné kritéria pre učenie výšky nemajetkovej ujmy, žalobcovia poukázali aj na odškodnenie, ktoré poskytol štát pozostalým po úmrtiach napr. v Handlovej pri banskom nešťastí alebo pozostalým po vojakoch, ktorí zahynuli v zahraničí. V zmysle ust. § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. (účinného v čase úmrtia nebohého) v prípade, ak bola násilným trestným činom spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. V zmysle uvedeného bolo vyplácané odškodné v roku 2016 vo výške 20.250 eur. Odškodné je poškodeným vyplácané štátom, ihneď po tom, čo boli na jeho vyplatenie splnené podmienky, pričom poškodení majú možnosť aj po vyplatení odškodnenia (pracovný úraz, násilný trestný čin) domáhať sa nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v civilnom konaní.

23. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Zotrvával na tom, že žalobcovia nepreukázali existenciu príčinnej súvislosti medzi údajným poskytnutím zdravotnej starostlivosti non lege artis a úmrtím nebohého. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že žalovaný sa po zvážení situácie z interných dôvodov rozhodol odvolanie nepodať. Žalovaný opakovane vyjadril svoju ľútosť nad úmrtím nebohého, bol však názoru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v otázke, či medzi tvrdeným poskytnutím zdravotnej starostlivosti non lege artis a škodlivým následkom – zásahom do ich práv, došlo v príčinnej súvislosti s takýmto poskytnutím zdravotnej starostlivosti, a to vzhľadom na špecifickú povahu sporu aspoň v potrebnej miere. V tejto súvislosti poukázal na výsluch znalca MUDr. Miroslava Vytisku a znalecký posudok spol. Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., z ktorého záverov možno predpokladať, že vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav nebohého p. D. B., bez ohľadu na poskytnutie zdravotnej starostlivosti lege artis, by došlo k úmrtiu nebohého p. D. B. i v ďalších dňoch hospitalizácie. V konaní bolo preukázané a je nesporné, že nebohý bol dlhodobo liečený na cukrovku u iného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, a to spoločnosti DIAMEDICAL, s.r.o. Zo zdravotnej dokumentácie nebohého vyplynulo, že už v roku 2000 boli u nebohého prítomné mikrovaskulárne komplikácie diabetu, nebohý mal dlhodobo rozkolísané glykémie, liečba bola veľmi ťažko korigovateľná. Nebohý bol opakovane poučovaný o možnosti liečby, navrhovanej hospitalizácii v NEDÚ vzhľadom na rozvinuté makro aj mikrovaskulárne komplikácie. Nebohý preukázateľne svojmu zdravotnému stavu nepomáhal, keď opakovane vysádzoval hypolipidemickú liečbu pre svalové bolesti a opakovane odmietal liečbu pomocou inzulínovej pumpy. Aj znalecká organizácia zistila, že nebohý bol dlhodobo zle metabolicky nastavený s pridruženými rizikovými faktormi AS – artériovou hypertenziou a vysokou hladinou cholesterolu, čo bol dobrý predpoklad celkovej pokročilej aterosklerózy, ktorá sa preukázala i na pitve a v tomto prípade nebol exitus prekvapením. Podľa znaleckej organizácie je ťažké predpovedať, ako by organizmus nebohého reagoval na prípadné správne liečebné postupy. Úplné uzdravenie nebohého bolo podľa názoru znaleckej organizácie vylúčené pre závažné ireverzibilné chorobné poškodenie životne dôležitých orgánov (srdce, obličky, cievy). Bolo zistené znaleckou organizáciou, že nebohý prišiel do zdravotníckeho zariadenia žalovaného už v zlom a vážnom stave s pokročilým stavom rozvratu organizmu. Znalecká organizácia nekonštatovala, že postup žalovaného by bol hlavnou príčinou podstatného zhoršenia zdravotného stavu nebohého, ktorý viedol k jeho smrti a zároveň nekonštatovala ani to, že v prípade lege artis postupu žalovaného by s veľkou pravdepodobnosťou nebolo došlo k podstatnému zhoršeniu zdravotného stavu nebohého vedúceho k jeho smrti. Práve naopak, znalecká organizácia uviedla, že s poukazom na zdravotný stav nebohého jeho úmrtie nebolo prekvapením a aj v prípade, ak by žalovaný vykonal ďalšie úkony zdravotnej starostlivosti uvádzané znaleckou organizáciou, tieto by len pravdepodobne odvrátili úmrtie nebohého dňa XX.XX.XXXX, avšak nevyhlúčili jeho úmrtie v nasledovných dňoch hospitalizácie. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v rámci kontroly konštatoval poskytnutie zdravotnej starostlivosti žalovanou non lege artis a na takéto rozhodnutie v zmysle § 194 CSP bol povinný prihliadnuť, toto konštatovanie nie je správne, pretože závery kontroly nie sú individuálnym správnym aktom, t. j. rozhodnutím v rámci správneho konania, ale len podkladom pre Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v rámci správneho konania o uložení pokuty za spáchanie správneho deliktu, ktoré neobsahuje výrok, ktorým by bolo rozhodnuté o poskytnutí zdravotnej starostlivosti non lege artis. Podľa názoru žalovaného teda nebola riadne preukázaná príčinná súvislosť, a to ani v zníženej miere špecifickej pre medicínsky spor.

24. Žalovaný zotrval na svojej argumentácii, že žalobcami uplatnená nemajetková ujma je neprimerane vysoká. S týmto sa stotožnil aj súd prvej inštancie, ktorý podrobne zistil všetky skutočnosti pre jeho úvahu o výške nemajetkovej ujmy a túto následne aj priznal žalobcom nižšiu, ako si uplatňovali. Určenie výšky nemajetkovej ujmy je v plnej diskrečnej právomoci súdu, avšak ten ju musí určiť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu. Súdom správne konštatoval, že vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckého

posudku č. 284/2018 a z rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva, že zdravotný stav nebohého v čase prijatia u žalovaného bol vážny, že žalovaný opakovane vyjadril ľútosť nad úmrtím nebohého D. B. a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nevybočuje z priemeru súm, ktoré boli judikované tak všeobecnými súdmi, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v obdobných prípadoch. Žalovaný doplnil k výpočtu súdu nasledovnú súdnu prax: vo veci 4Cdo/139/2011 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.10.2012) priznali súdy rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode sumu 15.000 eur, pričom súd konštatoval, že rodinné a súkromné vzťahy rodiča k dieťaťu sú omnoho silnejšie než smerom naopak; vo veci 3Cdo/228/2012 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.9.2013) bolo priznaných pri strate manželky a syna, teda dvoch najbližších osôb 23.000 eur celkovo; vo veci 1Cdo/77/2009 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.10.2010) bolo priznaných 6.600 eur za úmrtie syna a brata; vo veci 2Cdo/194/2011 (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.11.2012) 8.300 eur za smrť manžela.

25. Žalovaný zároveň poukázal na ďalšie skutočnosti, ktoré je potrebné vziať v úvahu. Z výsluchu žalobcu 2/ bolo potvrdené, že nežil s nebohým v spoločnej domácnosti a nebol od nebohého finančne závislý. Z výsluchu žalobkyne 3/ bolo potvrdené, že žije v zahraničí so svojou vlastnou rodinou a s nebohým sa stýkala osobne približne raz ročne. Od nebohého nebola finančne závislá. Z výsluchu svedkyne G. H. nevyplynuli žiadne podstatné skutočnosti, na jednej strane svedkyňa uvádzala, že so žalobkyňou 1/ a nebohým trávila čas, na druhej strane nezúčastňovala sa na rodinných stretnutiach žalobcov a nebohého. Vyjadrenie svedkyne, že je badať zmenu vo finančnej situácii žalobkyne 1/, považoval žalovaný za vágne a účelové, keďže svedkyňa neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jej tvrdenie, že došlo k zmene finančnej situácie. Vzhľadom na uvedené pôsobí výpoveď svedkyne nedôveryhodne.

26. Žalovaný poukázal aj na to, že v takýchto tragických prípadoch úmrtia manžela, pozostalý manžel má nárok na vdovský dôchodok, ktorého účelom je zabezpečiť príjem pozostalého manžela. Je nesprávny prístup žalobcov, ako vyplýva z ich odvolania, ktorí posudzujú výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe toho, kto je žalovaným a či je žalovaný pre takéto prípady poistený. Súd musí pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a triezvo a nepriznávať excesívne sumy, ktoré by boli zjavne nereálne vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerom v Slovenskej republike. Priznanie súm, ktoré niekoľko desaťnásobne prevyšujú napr. priemerný mesačný zárobok, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Súd by nemal rozlišovať v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, pretože by to znamenalo, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne trestný (punitívny) charakter, keďže jej výška by sa určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu (páchatela), čo je typický rys trestného práva. Náhradu nemajetkovej ujmy možno voči fyzickým a právnickým osobám priznávať len podľa tých istých kritérií, a pri určovaní ich celkovej výšky prihliadať aj na ich všeobecnú primeranosť v podmienkach Slovenskej republiky. V nadväznosti uvedené mal žalovaný za to, že súd prvej inštancie v rozsudku neprimeranosť uplatňovanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy posúdil správne.

27. Žalobcovia v replike v celom rozsahu zotrvali na podanom odvolaní. Mali za to, že žalovaný opomína skutočnosť, že odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu nepodal žalovaný, ale žalobcovia, a to len v časti výroku II. napadnutého rozhodnutia. Vo vzťahu k výroku I. napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Z toho dôvodu nepovažovali argumentáciu žalovaného vo vzťahu k posudzovaniu správnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti neb. D. B. a príčinnej súvislosti medzi poskytovaním zdravotnej starostlivosti a úmrtím nebohého za dôvodnú. K neprimeranosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy mali žalobcovia za to, že skutočnosť, či sa žalobcovia s nebohým stýkali denne alebo sa podľa žalovaného videli len raz ročne, alebo či boli od nebohého finančne závislí, nemá absolútne žiaden dopad na vzťahy medzi nimi, ktoré boli nepochybne nadštandardné, láskavé a harmonické. Tobdž by nemali byť dané skutočnosti brané ako dôvody na poníženie výšky nemajetkovej ujmy v prípade žalobcov. Vzhľadom na nadštandardné vzťahy medzi žalobcami a nebohým nie je možné považovať žalobcami požadovanú výšku nemajetkovej ujmy za neprimeranú, resp. vybočujúcu z rozhodovacej praxe súdov. V súčasnej rozhodovacej praxi súdov vôbec nie je zriedkavé, že súdy priznávajú náhrady nemajetkovej ujmy v desiatkach tisíc eur za omnoho menej citeľné zásahy do osobnostných práv, než k akému došlo v prípade žalobcov. S poukazom na vážnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov, absenciu ľútosť žalovaného a snahu o vyvinenie sa, je žalobcom priznaná výška nemajetkovej ujmy nedostatočná a nespravodlivá. V dôsledku zanedbania zdravotnej

starostlivosti zahynul človek v produktívnom veku a jeho blízki príbuzní utrpeli hlbokú traumu, kedy došlo k pretrhnutiu harmonických rodinných a sociálnych väzieb, predovšetkým u žalobkyne 1/, ktorá žila s nebohým harmonickým životom v manželstve po dobu 39 rokov. Rovnako tak v prípade žalobcu 2/ a žalobcu 3/ má závažnosť vzniknutej ujmy podobu zásahu mimoriadne významného, veľmi hlbokého, no predovšetkým nereparovateľného.

28. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

29. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo zvyškovo zamietajúcom výroku II. vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

30. Keďže vyhovujúci výrok I. nebol napadnutý odvolaním žiadnej zo strán, je rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti právoplatný a nebol predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

31. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobu žalobcov ako pozostalých príbuzných domáhajúcich náhrady nemajetkovej ujmy za úmrtie manžela a otca žalobcov aplikujúc svoju voľnú úvahu pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy čiastočne zamietol, keď žalobkyňi 1/ namiesto ňou požadovanej náhrady vo výške 30.000 eur priznal náhradu vo výške 10.000 eur a žalobcom 2/ a 3/ namiesto nimi požadovaných 20.000 eur každému z nich priznal náhradu vo výške 6.000 eur každému z nich.

32. Žalobcovia v podanom odvolaní namietali výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože mali za to, že nebol dôvod na jej zníženie zo strany súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie podľa žalobcov nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, nezobral do úvahy finančnú závislosť žalobkyne 1/ na nebohom, nezohľadnil majetkové pomery žalovaného, naopak nesprávne prihliadol na to, či by aj v prípade poskytnutia zdravotnej starostlivosti správne došlo / nedošlo k úmrtiu nebohého v najbližších dňoch, zobral do úvahy ľútosť žalovaného ako faktor odôvodňujúci poníženie výšky náhrady a skutočnosť, že personálu žalovanej nebolo preukázané zavinenie v trestnom konaní.

33. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne, presvedčivé a v relevantnom rozsahu vyčerpávajúce odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa už iba nasledovné:

34. Z odvolania žalobcov možno vyvodiť, že žalobcovia nesúhlasia s hodnotením dôkazov súdom prvej inštancie. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Voľnosť hodnotenia dôkazu neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a

teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiaci úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Výsledky hodnotenia dôkazov sú pritom imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu. Námietky žalobcov vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov súdom prvej inštancie preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

35. Pokiaľ ide o samotnú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, tá je rovnako vecou voľnej úvahy súdu, pričom v tejto súvislosti platí rovnako vyššie uvedené, teda výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd určuje na základe svojho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom nestanovuje zákon žiadne medze, avšak zakotvuje taxatívne dve kritéria, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Možno konštatovať, že čím závažnejšia je nemajetková ujma čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, toto kritérium by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila, či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú neobanlivosť alebo naopak o úmysel. Cieľom vyššie uvedených kritérií je, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Súd pri určovaní konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí teda zväžiť všetky právne významné okolnosti spoluurčujúce výšku tejto ujmy, a to predovšetkým intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe a eventuálne poskytnutie inej satisfakcie.

36. So všetkými týmito okolnosťami sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vypořiadal, teda súd prvej inštancie správne zohľadnil všetky skutočnosti relevantné z hľadiska závažnosti a vzniku nemajetkovej ujmy, intenzity zásahu a jeho dopadov na chránené osobnostné práva, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k zásahu. V dôsledku smrti manžela a otca žalobcov došlo k nenávratnej deštrukcii možnosti zachovania medziľudských väzieb medzi žalobcami a nebohým, a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcov. Výška, ktorú stanovil súd prvej inštancie, predstavuje odčinenie útrap žalobcov peňažnou náhradou. Súd prvej inštancie správne ustálil výšku priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom, pričom prihliadol aj na okolnosti, za akých došlo k úmrtiu nebohého. Z výsledkov šetrenia Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ako aj zo znaleckého posudku vyplynulo, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovaného bola nebohému poskytnutá non lege artis, keď zo strany žalovaného nebol zabezpečený dostatočný monitoring pri rozvíjajúcej sa diabeticko-ketoacidóze, ktorá skutočnosť viedla k tomu, že nebohý zomrel, keďže správne vykonaná liečba zo strany žalovaného by mohla zabrániť úmrtiu nebohého. Súd prvej inštancie konštatoval, že napriek záverom znaleckého posudku, v zmysle ktorých bol zdravotný stav nebohého pred smrťou nepriaznivý (možno až kritický) a aj v prípade, ak by žalovaný pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti postupoval správne, k jeho úmrtiu mohlo dôjsť v priebehu nasledujúcich dní hospitalizácie, táto skutočnosť nemôže mať za následok zbavenie sa zodpovednosti žalovaného za porušenie svojej povinnosti ako zdravotníckeho zariadenia postupovať pri vykonávaní zdravotnej starostlivosti správne. Len pre úplnosť vo vzťahu k námietkam žalovaného v jeho vyjadrení k odvolaniu žalobcov o neexistencii príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti non lege artis a úmrtím nebohého, odvolací súd uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie nepodal, bola táto jeho argumentácia v odvolacom konaní bez právneho významu.

37. Naproti tomu však pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie správne zohľadnil vek nebohého, ako aj okolnosti predchádzajúce úmrtiu manžela a otca žalobcov, a to najmä zdravotný stav nebohého v čase príjmu u žalovaného, ktorý možno objektívne vyhodnotiť ako kritický, čo vyplynulo zo záverov znaleckého posudku. Nemožno súhlasiť so žalobcami v tom, že súd na túto okolnosť nemal prihliadať, keďže podľa žalobcov by sa takto dospelo k absurdným záverom o tom, že každý človek môže v najbližších dňoch umrieť, čo by viedlo k zjave bezdôvodnému ponížovaniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k tejto námietke žalobcov odvolací súd uvádza, že v každom jednotlivom prípade musí súd zohľadniť konkrétne špecifické okolnosti prípadu, pričom v danom prípade zlý zdravotný stav manžela a otca žalobcov a možnosť jeho úmrtia v dôsledku všetkých jeho zdravotných komplikácií nebola čisto hypotetická, ale podložená odbornými závermi znaleckého posudku. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, keď na tieto skutočnosti prihliadol a opačné námietky žalobcov nemožno považovať za dôvodné.

38. Súd prvej inštancie ďalej pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy správne vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, správne prihliadal na skutočnosť, že smrťou bola žalobcom spôsobená citová ujma, keď žalobkyňa 1/ stratila manžela, s ktorým žila spoločne 39 rokov, bol pre ňu celoživotnou oporou a jeho smrť ju zasiahla veľmi hlboko a intenzívne. Žalobca 2/ mal v otcovi vzor, pričom niekoľko rokov pred smrťou otca sa ich vzájomný vzťah zintenzívnil, trávili spolu veľa času, pomáhal mu s ťažšími prácami, otec ho vždy vedel vypočuť a poradiť mu, a preto smrťou otca stratil pocit istoty a opory. Žalobkyňa 3/ bola otcom zvlášť milovaná, bol pre ňu veľkým vzorom, vždy jej bol ochotný pomôcť poradiť, porozprávať sa a aj napriek vzdialenosti boli spolu v častom telefonickom kontakte a zdieľali svoje pocity. Jeho smrť ju psychicky zasiahla tak výrazne, že musela vyhľadať odbornú pomoc. Súd prvej inštancie teda prihliadol predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku úmrtia manžela a otca žalobcov.

39. Pokiaľ však žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezobral vôbec do úvahy finančnú závislosť žalobkyne 1/ na nebohom, ktorá aktuálne potrebuje aj finančnú pomoc svojich detí, čo vyplynulo priamo z výpovede žalobkyne 1/, ako aj žalobcu 2/, táto odvolacia námietka nebola dôvodná. V prvom rade žalobcovia v konaní pred súdom prvej inštancie ani len netvrdili (a už vôbec nepreukázali), že by žalobkyňa 1/ bola na nebohom finančne závislá, keď túto skutočnosť nemožno vyvodiť ani z výsluchu žalobkyne a žalobcu 2/, pričom v tomto smere odvolací súd opätovne poukazuje na zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia správne vykonané dokazovanie zhodnotil a konštatoval, že strata príjmu v rodine je vždy citeľná, v danom prípade však bola do určitej miery nahradená poberaním vdovského dôchodku (žalobkyňou 1/). Navyše pokiaľ žalobcovia až v odvolaní tvrdili, že žalobkyňa 1/ bola na nebohom finančne závislá, jedná sa o novotu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov uvedených v § 366 CSP pre použitie novôt zo strany žalobcov v odvolacom konaní (bez ohľadu, či tieto skutkové tvrdenia by boli spôsobilé priviesť žalobcom priaznivejšie rozhodnutie). Preto odvolací súd na nové skutočnosti uvedené žalobcami až v odvolaní prihliadnuť nemohol, keďže nepreukázali žiadnu z taxatívne stanovených podmienok v zmysle § 366 písm. a/ až d/ CSP.

40. Odvolací súd dodáva, že v prípade, ak ide o zásah do súkromia usmrtením blízkej osoby, sú predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spravidla naplnené, nakoľko vzniknutú ujmu by pociťoval ako závažnú každý na mieste a v postavení dotknutej osoby a v prípade tohto mimoriadne závažného zásahu by vzniknutú nemajetkovú ujmu nemohlo dostatočne zmierniť len priznanie iného zadosťučinenia (napr. vo forme ospravedlnenia). Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že smrťou manžela a otca žalobcov došlo k neodstrániteľnej a trvalej ujme vo sfére ich súkromného (osobného a rodinného života) tým, že došlo k nenávratnému prerušeniu ich citových väzieb s ich najbližším rodinným príslušníkom, v dôsledku čoho stratili možnosť tento rodinný vzťah do budúcnosti ďalej zachovávať a naplňovať tak v tejto oblasti aj svoje vlastné citové potreby. Súd prvej inštancie po zhodnotení vykonaného dokazovania správne prihliadol všetky konkrétne okolnosti, ktoré boli relevantné z hľadiska ustálenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade, zohľadnil intenzitu neoprávneného zásahu, ako aj rozsah a trvanie následkov vyvolaných týmto neoprávneným zásahom v súkromnom živote žalobcov a správne prihliadol tiež na princíp proporcionality, keď výšku nároku posúdil so zreteľom na výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej v iných obdobných veciach. Pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy bolo správne zohľadnené, že žalobcovia stratili svoju osobu, s ktorou mali silný citový vzťah, najmä žalobkyňa 1/, ktorá žila so zomrelým v spoločnej domácnosti, a ktorá tak stratila oporu, ktorú jej manžel poskytoval.

Žalobcovia stratili možnosť so zomrelým prežívať radosti aj starosti každodenného života, deliť sa s ním o životné problémy a osobné úspechy. Súd prvej inštancie náležite zohľadnil aj negatívne dopady zásahu v ďalšom osobnom (partnerskom, rodičovskom) živote a dôsledne vyhodnotil a premietol do výšky priznanej peňažnej náhrady aj nepriaznivé následky vzniknutých emocionálnych útrap na duševné zdravie žalobcov, keď citová ujma vyvolala u nich pocity hlbokého žiaľu, zármutku a smútku zo straty blízkej osoby, ich manžela a otca. Naproti tomu tiež správne prihliadol aj na okolnosti, za ktorých k úmrtiu manžela a otca žalobcov došlo (zlý zdravotný stav v čase prijatia do nemocnice), a rovnako tak správne prihliadol aj na okolnosti na strane žalovaného, keď k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného došlo v súvislosti s výkonom povolania zamestnancov žalovaného, ktorým nebolo preukázané zavinenie, t.j. okolnosti daného prípadu možno považovať za menej závažné ako napríklad v prípade násilného konania škodcu. Priznaná výška peňažnej náhrady sa javí spravodlivá a dostatočne účinná na vyváženie a zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

41. V odvolacom konaní neboli preukázané okolnosti, ktoré by viedli k iným záverom, pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, než k akým dospel súd prvej inštancie. Konkrétna výška náhrady nemajetkovej ujmy po zvážení všetkých relevantných okolností prípadu je stále predmetom voľnej úvahy súdu, a nemožno požadovať od súdu prvej inštancie, aby uviedol konkrétny výpočet ako k sumám náhrady nemajetkovej ujmy dospel, resp. ktorá skutočnosť a v akom rozsahu znížila výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Preto bola nedôvodná námietka žalobcov, že súd prvej inštancie zohľadnil ľútosť žalovaného ako faktor odôvodňujúci poníženie výšky náhrady, keď navyše súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť výslovne v odôvodnení svojho rozhodnutia ani nikde neuvádzal. Rovnako tak nedôvodnou bola i námietka žalobcov, že súd prvej inštancie osobitne nezohľadnil majetkové pomery žalovaného, ktorý je pre tieto prípady poistený. Odvolací súd teda zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade je primeranou výška náhrady nemajetkovej ujmy 10.000 eur vo vzťahu k žalobkyni 1/ a výška náhrady nemajetkovej ujmy po 6.000 eur vo vzťahu k žalobcovi 2/ a žalobkyni 3/.

42. V súvislosti s poukazom žalobcov na rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných konaniach, odvolací súd uvádza, že otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčíslieť (por. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/131/2020, 7Cdo/29/2021, 7Cdo/87/2023).

43. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcov neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcov z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne zrozumiteľne odôvodnené a logicky konzistentné.

44. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04).

45. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, po vyporiadaní sa s podstatnou odvolacou argumentáciou žalobcov, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny, vrátane vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, odvolacími dôvodmi žiadnej zo strán osobitne nenapadnutým, s použitím § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

46. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania, s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP, rozhodol odvolací súd ex offa podľa § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešným žalobcom. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou

a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).